

แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี
สำนักเรียนดีเด่นหนกกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย*
GUIDELINE IN DEVELOPMENT OF FACTORS AFFECTING THE ACADEMIC
ACHIEVEMENTS OF THE PALI LEARNING STUDENTS IN EXCELLENT PALI
LEARNING CENTER UNDER CENTRAL REGION SANGHA ADMINISTRATION
OFFICE, WAT PHADHAMMAKAYA PARIYATIDHAMMA SCHOOL

สิรินุช บุสรุ¹, อินธา ศิริวรรณ², ระวิง เรืองสังข์³
Sirinuch Busaro¹, Intha Siriwan², Ravi Rueangsang³
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^{1,2,3}
Mahachulalongkornrajavidyalaya University^{1,2,3}
Email : usirinuch@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี 2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลีสำนักเรียนดีเด่นหนกกลาง 3. เสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย และประชากรที่ใช้วิจัย ได้แก่ นักเรียนนักเรียนบาลีชั้นประโยค 1-2 ถึง ประโยค ป.ธ.9 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย ปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้น 622 รูป/คน โดยใช้สถิติคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 รูป/คน

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านโรงเรียน ด้านผู้สนับสนุนมีภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ศึกษาแนวทางการพัฒนา 3 ด้าน คือ 1) ด้านผู้เรียน ปลูกฝังทัศนคติ สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนบาลีให้กำลังนักเรียนด้วยรางวัล คำชื่นชมให้นักเรียนเรียนร่วมกันเป็นทีม ควบคุมดูแลการใช้สื่อของนักเรียนปรับหลักสูตรบาลีให้มีการเรียนพระไตรปิฎกบูรณาการการสอนนักเรียนเตรียมตัวอ่านหนังสือก่อนเข้าเรียนฝึกจับแ่งคิดที่ถูกต้องแนะนำการอยู่ร่วมกันกับหมู่คณะ 2) ด้านโรงเรียนอบรมครู คัดเลือกครูที่มีคุณภาพมีสวัสดิการที่เหมาะสมให้ครูครูต้องพร้อมพัฒนาตนเองให้เวลาครูได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองศึกษาดูงานสำนักเรียนที่ประสบความสำเร็จสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เหมาะสม ทูมเทงบประมาณเพื่อการศึกษาผู้บริหารสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีและแรงบันดาลใจกับบุคลากรทางการศึกษา แบ่งหน้าที่ชัดเจน หมั่นประชุมเนื่องนิยต์ช่วยเหลืองานสำนักเรียนอื่นๆ แสวงหาความร่วมมือและงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาห้องเรียนสะอาด และมีอุปกรณ์การเรียนพร้อมใช้งานอยู่เสมอ 3) ด้านผู้สนับสนุนอ่านหนังสือร่วมกันเพิ่มช่องทางการสอบถาม จัดเรียนพิเศษเพิ่มเติมและให้กำลังใจ ไม่ซ้ำเติมนักเรียนที่สอบไม่ผ่าน 3. เสนอแนวทางการ

พัฒนา 3 ด้าน คือ 1) ด้านผู้เรียน ควรช่วยกันสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนบาลี ควรจัดสรรให้นักเรียนใช้สื่อได้ในเวลาที่เหมาะสมควรปรับหลักสูตรบาลีให้เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน มีการสนับสนุนให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติม และอบรมการอยู่ร่วมกับหมู่คณะ 2) ด้านโรงเรียน 1. ด้านครู ควรอบรมครูพัฒนาครู จัดสวัสดิการให้เหมาะสม ให้มีการจัดประเมินครู 2. ด้านผู้บริหาร ควรสร้างแรงบันดาลใจให้ทุกฝ่ายทำร่วมกันเพื่อบรรลุความสำเร็จ จัดให้มีการศึกษาดูงาน กำหนดหน้าที่แต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน และหมั่นประชุม 3. ด้านสภาพแวดล้อม ควรสร้างบรรยากาศที่ดีและจัดให้มีอุปกรณ์การเรียนพร้อมใช้งานอยู่เสมอ 3) ด้านผู้สนับสนุน ควรมีผู้ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดเมื่ออ่านหนังสือร่วมกันที่กุฏิหรือจัดเรียนพิเศษเพิ่มเติมให้นักเรียน หากนักเรียนไม่เข้าใจไม่กล้าถามปัญหาควรเพิ่มช่องทางในการส่งคำถามและควรให้กำลังใจไม่ซ้ำเติมผู้สอบไม่ผ่าน

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; นักเรียนบาลี; ครู; ผู้บริหาร; สำนักเรียน

ABSTRACT

The objectives of this research are: 1) to study factors affecting the academic achievement of Pali learning students in excellent Pali learning center, 2) to study guidelines for developing factors affecting the academic achievement of Pali learning students in excellent Pali learning center, and 3) to propose the guidelines for developing factors affecting the academic achievement of Pali learning students in excellent Pali learning center under Central Region Sangha Administration Office, Wat Phradhammakaya Pariyattidhamma School. The populations used in the study were 622 Pali learning students from Pali class 1-2 to Pali class 9 of Wat Phradhammakaya Pariyattidhamma School in 2021. The data were collected from 242 samples and analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation.

The study results showed that: 1. The state of factors concerning students, school and supporters was at a high level overall. 2. There are 3 areas of development; 1) Students, attitude and motivation in learning Pali should be cultivated by rewarding, praising, and moral support. The Pali curriculum should be revised and the contents in the Tipitaka should be integrated in the Pali learning course. Students should be trained to stay and study together, and keep ready in their learning; 2) School, qualified teachers should be recruited and further developed by workshops, trainings and field trip study. The management, budget and job description should be arranged systematically; and 3) Supporters, learning channels, special tutoring and moral encouraging should be done regularly. 3. The guidelines for development in 3 areas are: 1) Students; they should be encouraged and motivated in learning Pali, suitable media should be used in teaching and learning, the Pali curriculum should be revised and adjusted to suite the present circumstance, and students should be

supported and trained to self-access learning and staying together. 2) School; (1) Teachers should be trained, further developed and provided with appropriate welfare and assessment, (2) Administrators should build motivation and cooperation of subordinates for the sake of school success, (3) Environment should be arranged and managed in good conditions for work. 3) Supporter; students should have supervisors to take care at their residence, have tutoring, have optional channels in communication with teachers or supervisors, and they should have moral support.

Keywords : The Academic Achievements; The Pali Learning Students; Teachers; Administrators; Pali School

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญและเป็นปัจจัยในการพัฒนาคน ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตราที่ 4 กล่าวว่า การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานวัฒนธรรมการสร้างสรรค้จรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้และปัจจัยที่เกื้อหนุนและเอื้อให้บุคคลเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาในทุกระดับที่มุ่งพัฒนาความพร้อมทางร่างกาย ทางอารมณ์ ทางสังคม และพัฒนาทักษะสู่ความเป็นเลิศทางด้านปัญญาและวิชาการ ตลอดจนพัฒนาความคิดด้านต่างๆโดยเน้นให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เพื่อนำไปสู่สังคมเอื้ออาทร และสมานฉันท์ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, 2542) การศึกษาของพระภิกษุสามเณร มุ่งเน้นในด้านการศึกษาภาษาบาลีหรือภาษาบาลี เรียกว่า การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จัดได้ว่ามีความสำคัญที่สุด เนื่องจากพระปริยัติธรรมคือ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และอื่นๆ ล้วนบรรจุอยู่ในคัมภีร์ที่จารึกเป็นภาษาบาลีทั้งสิ้นดังนั้นภาษาบาลีจึงได้ชื่อว่าเป็นภาษาที่รักษาหลักธรรมวินัยของพระพุทธศาสนาไว้ได้อย่างสมบูรณ์ถ้าหากพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และอื่นๆ ซึ่งเป็นภาษาบาลีถูกทอดทิ้ง ไม่มีใครศึกษาเล่าเรียนการศึกษาพระธรรมวินัยก็มีโอกาสที่จะคลาดเคลื่อนผิดเพี้ยนไปจากต้นฉบับ และเมื่อการศึกษาเกิดความผิดพลาดคลาดเคลื่อน ก็จะเป็นเหตุให้พระศาสนาเสื่อมสูญไปอย่างแน่นอนและผลการสอบภาษาบาลีทุกๆ ปี แม้จะมีผู้เข้าสอบจำนวนมาก ผู้สอบได้ก็ยังมีจำนวนน้อย สะท้อนให้เห็นว่า การเรียนการสอนภาษาบาลีต้องหาแนวทางปรับปรุงเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์จากการเรียนการสอน (พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ), 2545)

จากเหตุผลดังกล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกายเพื่อต้องการทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาบาลีของนักเรียน และมีแนวทางการพัฒนาอย่างไร โดยประมวลความคิดจากนักเรียนบาลีที่กำลังเรียนภาษาบาลี ทั้งที่เป็นพระภิกษุสามเณร และฆราวาส ในสำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยนำสู่การนำเสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย เพื่อนำมาพัฒนาการศึกษาภาษาบาลีและช่วยสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

2.3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

3.2 ได้แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสานวิธี โดยมีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิจัยหลัก และการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยสนับสนุน มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกายมี 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร

วิธีดำเนินการวิจัย : ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

แหล่งข้อมูล : หนังสือ, ตำรา, บทความ, วารสาร, งานวิจัย, เว็บไซต์

เครื่องมือ : แบบศึกษาเอกสาร (Document Study)

การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลลัพธ์ : กรอบแนวคิดการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

2. แบบสอบถาม

วิธีดำเนินการวิจัย : ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

แหล่งข้อมูล : นักเรียนบาลีชั้นประโยค 1-2 ถึง ประโยค ป.ธ.9 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย ปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้น 622 รูป/คน

เครื่องมือ : แบบสอบถาม (Questionnaire)

การวิเคราะห์ข้อมูล : ค่าความถี่ (frequency), ร้อยละ (percentage) (%), ค่าเฉลี่ย (average) ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)
 ผลลัพธ์ : ได้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดพระธรรมกาย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดพระธรรมกาย มีขั้นตอนดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย : ศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกายจากการสัมภาษณ์

แหล่งข้อมูล : ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย จำนวน 3 รูป ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมอื่นๆ จำนวน 3 รูป ครูสอนบาลี จำนวน 2 รูป รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวนทั้งสิ้น 8 รูป/คน โดยเลือกแบบเจาะจงและกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก

เครื่องมือ : แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลลัพธ์ : แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

ขั้นตอนที่ 3 เสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

วิธีดำเนินการวิจัย: ปรับปรุงแก้ไขและเสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

แหล่งข้อมูล : อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม, ผู้วิจัย

เครื่องมือ : ศึกษาเอกสาร (Document Study)

การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลลัพธ์ : เสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

5. ผลการวิจัย

5.1 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

สภาพปัจจัยด้านผู้เรียนมีภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนเจตคติต่อการเรียนภาษาบาลี พฤติกรรมทางสังคมกับกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมการเรียนตามลำดับ

สภาพปัจจัยปัจจุบันด้านโรงเรียนมีภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านครูผู้สอนด้านผู้บริหาร และด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนตามลำดับ ได้แก่

สภาพปัจจัยด้านครูผู้สอนมีภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เจตคติต่อการสอนของครู ความรอบรู้ของครู บุคลิกภาพของครู และพฤติกรรมการสอนของครูตามลำดับ

สภาพปัจจัยด้านผู้บริหาร มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร กระบวนการบริหารจัดการ และการติดต่อสื่อสารของผู้บริหาร ตามลำดับ

สภาพปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่พอเพียงเหมาะสม เช่น กระดาน ทีวี โปรเจคเตอร์ห้องเรียนมีสภาพแวดล้อมเหมาะสม เช่น อากาศถ่ายเท มีแสงสว่าง หน้าต่างเพียงพอ มีประตูเข้าออกสะดวก ห้องเรียนกว้างขวาง มีโต๊ะ เก้าอี้เพียงพอแก่นักเรียน ห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย นักเรียนที่นั่งทุกจุดในห้องสามารถอ่านกระดานได้ชัดเจน ห้องเรียนมีบรรยากาศที่ดี ทำให้นักเรียนรู้สึกพอใจ สบายใจ รู้สึกเป็นเจ้าของอยากมาเรียน และห้องเรียนไม่มีสิ่งรบกวน เช่น เสียง กลิ่น คิว้น ฝุ่น ฯลฯ ตามลำดับ

สภาพปัจจัยด้านผู้สนับสนุน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้สนับสนุนดูแลอาหาร สถานที่พักอาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคครอบครัวสนับสนุนให้บวชเรียน ผู้สนับสนุนให้คำชมเชยและรางวัลเมื่อนักเรียนสอบผ่านหรือประสบความสำเร็จในการเรียน ผู้สนับสนุนให้กำลังใจนักเรียนเมื่อสอบไม่ผ่าน ผู้สนับสนุนให้ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน และผู้สนับสนุนดูแลเอาใจใส่การทำกรบ้านและการอ่านหนังสือหลังเลิกเรียนเป็นประจำตามลำดับ

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยสรุปวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกายโดยวิธีการสัมภาษณ์ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านผู้เรียน มีแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลีเกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียนภาษาบาลีแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนพฤติกรรมกรเรียนพฤติกรรมทางสังคมกับกลุ่มเพื่อน ได้แก่ ปลุกฝังทัศนคติ สร้างความมุ่งมั่นให้แก่นักเรียน สร้างกำลังใจ แรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนบาลีด้วยการปลุกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนปลุกฝังให้นักเรียนมีอิทธิบาท 4 ให้กำลังใจนักเรียนด้วยรางวัล คำชื่นชมให้นักเรียนเรียนร่วมกันเป็นทีม เพื่อช่วยเหลือกันโรงเรียนควรคัดเลือกครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิทยาในการสอนควบคุมดูแลการใช้สื่อของนักเรียนปรับหลักสูตรบาลีให้มีการเรียนพระไตรปิฎกบูรณาการการสอนให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติมกำหนดเป็นนโยบายการศึกษาให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติมให้นักเรียนเตรียมตัวอ่านหนังสือก่อนเข้าเรียนสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนด้วยการตรวจและคืนการบ้านตรงเวลา ฝึกจับแ่งคิดที่ถูกต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันด้วยการให้นักเรียนอธิบายให้เพื่อนฟังอบรมแนะนำการอยู่ร่วมกันกับหมู่คณะ

ด้านโรงเรียน มีแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี ด้านครู เกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูเจตคติต่อการสอนของครู ความรอบรู้ของครู พฤติกรรมกร

สอนของครูด้านผู้บริหาร เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารกระบวนการบริหารจัดการ การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารและด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ นักเรียนควรทำการบ้านและเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนทุกครั้งจัดอบรมครูคัดเลือกครูที่เก่งและมีจิตวิทยาในการสอนมีสวัสดิการที่เหมาะสมให้ครูครูต้องพร้อมพัฒนาตนเองจัดอบรมเพิ่มเติม เช่น จิตวิทยาครูผลิตสื่อต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจอบรมการใช้สื่อแก่ครูให้เวลาครูได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองสนับสนุนอุปกรณ์ให้ครูทำระบบโรงเรียนให้รัดกุม เช็กเวลาเข้าออกได้ชัดเจนมีระบบประเมินครูจัดอบรมสัมมนาครูศึกษาดูงานสำนักเรียนที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาพัฒนาสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เหมาะสม เช่น ติดแอร์ ทุ่มเทงบประมาณเพื่อการศึกษาผู้บริหารสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคลากรทางการศึกษา ใจกว้าง มีเมตตาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา แบ่งหน้าที่ชัดเจน และไม่ก้าวท้าว จับผิดซึ่งกันและกันสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรทางการศึกษามุ่งมั่น รักการทำงานให้บุคลากรทางการศึกษาเข้ามาทำงานที่โรงเรียนเต็มเวลาหมั่นประชุมเนื่องนิยต์ช่วยเหลืองานสำนักเรียนอื่นๆ แสวงหาความร่วมมือและงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาดูงานสำนักเรียนที่ประสบความสำเร็จและเชิญวิทยากรจากสำนักเรียนนั้นมาบรรยายให้ห้องเรียนอยู่ชั้นเดียวกันเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนห้องเรียนควรสะอาด ไม่รกรุงรัง ไม่มีเสียงรบกวนอุปกรณ์การเรียนในห้องมีพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

ด้านผู้สนับสนุน มีแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี เกี่ยวกับดูแลเอาใจใส่การทำกรบ้านและการอ่านหนังสือหลังเลิกเรียนเป็นประจำ ให้ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน ให้กำลังใจนักเรียนเมื่อสอบไม่ผ่าน ได้แก่ อ่านหนังสือร่วมกันโดยมีรุ่นพี่หรือพระพี่เลี้ยงดูแลอย่างใกล้ชิดเพิ่มช่องทางการสอบถาม เช่น มีกล่องใส่คำถาม, ส่งคำถามผ่านช่องทางออนไลน์จัดเรียนพิเศษเพิ่มเติมให้นักเรียนที่สนใจและให้กำลังใจ ไม่ซ้ำเติมนักเรียนที่สอบไม่ผ่าน

5.3 นำเสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย

แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกายสามารถสรุปและนำเสนอเป็นรายข้อได้ดังนี้

1. ด้านผู้เรียน มีแนวทางดังนี้

- 1) ควรปลูกฝังทัศนคติ สร้างความมุ่งมั่น กำลังใจ แรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนบาลี
- 2) ควรปลูกฝังให้นักเรียนมีอิทธิบาท 4
- 3) ควรทดลองให้นักเรียนเรียนร่วมกันเป็นทีมเพื่อช่วยเหลือกัน
- 4) ควรควบคุมดูแลการใช้สื่อของนักเรียน
- 5) ควรปรับปรุงหลักสูตรบาลีให้มีการเรียนพระไตรปิฎกควบคู่กับการเรียนหลักภาษา
- 6) ควรมีการบูรณาการการสอนให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติม
- 7) นักเรียนควรเตรียมตัวอ่านหนังสือก่อนเข้าเรียน
- 8) ควรมีการอบรมแนะนำการอยู่ร่วมกัน การวางตัวกับผู้อื่น ทั้งเพื่อน ครู พระพี่เลี้ยง

และคนรอบข้าง

2. ด้านโรงเรียน มีแนวทางดังนี้

2.1 ด้านครู

1) ควรจัดให้มีการอบรมครูในด้านต่างๆ เพิ่มเติม เช่น จิตวิทยาการเลี้ยงเด็ก การผลิตสื่อ การใช้สื่อ เป็นต้น

2) ควรคัดเลือกครูที่เก่งและมีจิตวิทยาในการสอน

3) ควรมีสวัสดิการที่เหมาะสมให้ครู

4) ครูควรพร้อมพัฒนาตนเองเสมอ

5) ควรให้เวลาครูได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง

6) ควรสนับสนุนอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัยให้ครู

7) ควรมีระบบประเมินครู

8) ควรให้ครูได้ศึกษาดูงานสำนักเรียนที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาพัฒนา

2.2 ด้านผู้บริหาร

1) ควรทุ่มเทงบประมาณส่วนใหญ่เพื่อพัฒนาการศึกษา

2) ควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคลากรทางการศึกษาทุก ๆ ฝ่าย

3) ควรแบ่งหน้าที่บุคลากรแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน ไม่ก้าวร้าวจับผิดซึ่งกันและกัน

4) ควรสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรทางการศึกษามุ่งมั่น รักการทำงาน และรักการ

พัฒนาตนเอง

5) ควรหมั่นประชุมเนืองนิตย์ เพื่อให้ทุกฝ่ายทราบความคืบหน้าและการเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียน

6) ควรช่วยเหลืองานสำนักเรียนอื่น ๆ เพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2.3 ด้านสภาพแวดล้อม

1) ควรจัดห้องเรียนอยู่ชั้นเดียวกันเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียน

2) ห้องเรียนควรสะอาด ไม่รกรุงรัง ไม่มีเสียงรบกวน

3) ควรมีอุปกรณ์การเรียนในห้องเรียนครบถ้วนและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

3. ด้านผู้สนับสนุน มีแนวทางดังนี้

1) ควรมีผู้ดูแลนักเรียนช่วงอ่านหนังสือที่หมุกุญ้อย่างใกล้ชิด

2) ควรเพิ่มช่องทางการสอบถามหลังเลิกเรียนเพื่อให้นักเรียนกล้าถามปัญหา เช่น มีกล่องใส่คำถาม, ส่งคำถามผ่านช่องทางออนไลน์

3) ควรจัดให้มีการติว หรือเรียนพิเศษเพิ่มเติมให้นักเรียนที่สนใจและเรียนไม่เข้าใจ

4) ควรให้กำลังใจ ไม่ซ้ำเติม ไม่ทอดทิ้งนักเรียนที่สอบไม่ผ่าน

6. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยมาเพื่ออภิปรายผลได้ดังนี้

6.1 สภาพปัจจัยด้านผู้เรียน ในภาพรวมพบว่ามีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ พฤติกรรมการเรียน นักเรียนไม่อ่านหนังสือทบทวนบทเรียนและทุ่มเทเวลาให้การเรียนอย่างจริงจัง จึงควรสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีความพยายาม มุ่งมั่นเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Park, Lee, and Bae (2010) ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจทำให้นักเรียนมีความปรารถนาและพยายามที่จะศึกษาให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่ตั้งไว้ ซึ่งแสดงให้เห็น

ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ พรพรรณ แก้วฝาย (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจเป็นความปรารถนาที่จะประสบผลสำเร็จในการเรียนสามารถแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่มีความทะเยอทะยานอยากได้และใฝ่ดีซึ่งมีการวางแผนไปสู่ความสำเร็จ มีการปฏิบัติตามแผนด้วยความเพียร อดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำกิจกรรมต่างๆ จนบรรลุผลสำเร็จเป็นอย่างดี และพอใจกับผลที่ได้เมื่อได้ใช้ความพยายามเต็มที่แล้ว อีกทั้งยังสอดคล้องกับ บุศรินทร์ มังกรแก้ว (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนมาลาสวรรค์พิทยาคม อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายกผลการวิจัยพบว่าปัจจัยภายในตัวผู้เรียน ได้แก่ ความพยายามในการเรียน ความสนใจในการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะนักเรียนมีความเชื่อว่านักเรียนที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้นต้องมาจากแรงผลักดันภายในตัวผู้เรียน เริ่มต้นจากการเรียนรู้ ก็คือ ความสามารถที่เพิ่มขึ้น พยายามฝึกฝนได้ด้วยตนเอง มีความสนใจและใส่ใจที่จะเรียนรู้ ความพยายามแสวงหาในสิ่งที่ตนเองถนัด มีความชอบในเนื้อหาที่เรียนและมีความสุข สนุกสนานที่จะเรียนรู้ จนกระทั่งประสบความสำเร็จสอดคล้องกับ สุทธิพงษ์ นามเกิด(2563) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทำให้นักเรียนมีความปรารถนาที่จะเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ พยายามต่อสู้อุปสรรคต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ทำให้นักเรียนมีความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีระเบียบวินัย รู้จักวางแผนในการทำงาน เห็นคุณค่าของความพยายามในการทำงาน และสอดคล้องกับ น้ำผึ้ง จันทะสิงห์ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีผลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากการจะกระทำการต่อสิ่งใดนั้นจะสำเร็จตามความต้องการหรือมุ่งหวังได้ จำต้องพยายามสร้างแรงจูงใจขึ้นมาด้วยตนเองก่อน ไม่ท้อแท้ปล่อยให้ชีวิตสิ้นหวังก่อนที่จะได้รับแรงกระตุ้นหรือแรงใจจากบุคคลอื่นหรือสภาพแวดล้อมอื่นใดสำคัญต้องอยู่ที่จิตใจของตนเองต้องแน่วแน่และพยายามทุกวิถีทาง เพื่อให้บรรลุจุดหมายของการเรียน คือความสำเร็จของการศึกษา

6.2 สภาพปัจจัยด้านโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านครูผู้สอน 2) ด้านผู้บริหาร 3) ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

ด้านครูผู้สอน ในภาพรวมพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ พฤติกรรมการสอนของครู ครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ เพราะครูใกล้ชิดและให้ความรู้แก่นักเรียน ครูจึงควรเอาใจใส่ ดูแลนักเรียนทั้งเก่งและไม่เก่งทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี กระตือรือร้นในการเรียน ช่วยให้นักเรียนสนใจการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับ สิทธิพันธ์ ชูชื่น (2556) ได้ศึกษาการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนฝ่ายศึกษานานาชาติชั้นพื้นฐาน โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพาผลการวิจัยพบว่า ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สุดในการดำเนินการเรียนการสอน ถ้าครูทำการสอนได้อย่างมีคุณภาพ จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ พรจันท์ โพนินาค (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนจะต้องมีกลยุทธ์ในการสอน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อีกทั้งผู้สอนต้องมีการพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ของตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้การสอนมีความสอดคล้องและสัมพันธ์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับ ชลดา ชลสวัสดิ์ (2555) ได้ศึกษาการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงและต่ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทที่สุดในการดำเนินการเรียนการสอน ครูจะต้องมีความชำนาญการในสาขาวิชานั้น ๆ และครูทำการสอนได้อย่างมีคุณภาพจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปรับปรุงขึ้น

ด้านผู้บริหาร ในภาพรวมพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ การติดต่อสื่อสารของผู้บริหาร ควรมีการติดต่อสื่อสารแบบสองทางเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ สุรวีทย์ พลมณี (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วยภาวะผู้นำของผู้บริหารวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร กระบวนการบริหารจัดการ การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารอีกครั้งสอดคล้องกับ อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี (2555) ที่กล่าวว่า ทักษะด้านการสื่อสารเป็นหนึ่งในทักษะที่สำคัญยิ่งของศตวรรษที่ 21 การขับเคลื่อนและพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จจำเป็นต้องเตรียมพร้อมให้บุคลากรมีความชำนาญในทักษะด้านการสื่อสาร สอดคล้องกับ จรัสโณม ศิริรัตน์ (2559) กล่าวว่า ความผิดพลาดหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการติดต่อสื่อสาร เป็นสาเหตุที่ทำให้การดำเนินการภายในองค์กรไม่เป็นไปตามแนวทางที่ต้องการ เกิดการเข้าใจผิด จนนำมาสู่ความขัดแย้งระหว่างบุคลากรด้วยกันเอง ระหว่างบุคลากรกับองค์กร จนกระทั่งระหว่างองค์กรกับสังคม ความขัดแย้งในการติดต่อสื่อสารนี้ย่อมส่งผลให้การบริหารองค์กรเกิดความล้มเหลวสอดคล้องกับ สาธิต วิมลคุณารักษ์ และประยงค์ เนาวบุตร (2540) ที่กล่าวว่ากิจกรรมต่างๆ ของผู้บริหารสถานศึกษาล้วนเกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสำคัญในการมอบหมายงาน ซึ่งเป็นการสั่งการของผู้บริหารสู่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้การทำงานเป็นไปด้วยความถูกต้อง อีกทั้งสอดคล้องกับ อิทธิศักดิ์ ศิริจันทร์ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2562) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษายังจำเป็นต้องเข้าใจในระดับของการสื่อสารทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ 1) การสื่อสารระดับแก่น (core communication) 2) การสื่อสารระดับบริหารจัดการ (managerial communication) และ 3) การสื่อสารระดับองค์กร (corporate communication) จะช่วยเสริมสร้างความเป็นมืออาชีพด้านการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาจนสามารถเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา นโยบายของสถานศึกษาให้ทันสมัยเพิ่มขยายเครือข่ายการติดต่อประสานงาน ทำให้สถานศึกษาสามารถยืนหยัดอย่างมั่นคงต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องได้

ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ในภาพรวมพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ ห้องเรียนไม่มีสิ่งรบกวน เช่น เสียง กลิ่น คิววัน ฝุ่น ฯลฯ ห้องเรียนควรมีบรรยากาศที่ดี ทำให้นักเรียนรู้สึกสบายใจ อยากมาเรียนซึ่งสอดคล้องกับ ภูวดล แก้วมณี (2551)

ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะสามารถทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้ในการเรียนวิชานั้นๆ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียน และสามารถพยากรณ์พฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนได้ และสอดคล้องกับ พ.โพธิ์ทพพะ (2533) กล่าวว่า โรงเรียนที่มีการจัดบรรยากาศชั้นเรียนที่ดี ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักพอใจ ภูมิใจ อบอุนใจ สบายใจ รู้สึกในความเป็นเจ้าของ อยากมาโรงเรียนและสามารถส่งผลต่อคุณภาพในการจัดการเรียน การสอนได้ มีส่วนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น ดังนั้นการจัดและการสร้าง บรรยากาศในชั้นเรียนจึงมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกทั้งสอดคล้องกับ ฌริดา เวชญาลักษณ์ (2561) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้หมายถึง สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนเพื่อเอื้ออำนวยต่อ การเรียนการสอนและช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระตุ้น และสร้างความสนใจใฝ่รู้ของผู้เรียน เป็นบรรยากาศที่ช่วยสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน

6.3 สภาพปัจจัยด้านผู้สนับสนุน ในภาพรวมพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ข้อ ที่มีปัญหามากที่สุด คือ ดูแลเอาใจใส่การทำบ้านและการอ่านหนังสือหลังเลิกเรียนเป็นประจำ นักเรียนบาลีส่วนใหญ่เป็นพระภิกษุ สามเณรพักในวัด และมีจำนวนมาก การดูแลอาจไม่ทั่วถึง พระพี่เลี้ยงจึงควรทำหน้าที่และมีบทบาทแทนพ่อ แม่ ช่วยดูแลเอาใจใส่นักเรียนหลังเลิกเรียน ซึ่งสอดคล้อง กับ Iritani, Cho, Rusakaniko, Mapfumo, Hartman, and Hallfors (2016) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีพ่อแม่คอยส่งเสริมการเรียนรู้ และดูแลในเรื่องสุขภาพของลูก อยู่เสมอสอดคล้องกับ พรพรรณ แก้วฝ้าย (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือ ปัจจัยด้านครอบครัว เช่น การส่งเสริม การเรียน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เป็นต้น นคร เหมนาค (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีผลการวิจัยพบว่า ครอบครัว ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้ที่ช่วยเหลือดูแลนักเรียนมีอิทธิพลต่อนักเรียนในการค้นคว้าหา ความรู้เพิ่มเติม ส่งเสริมให้นักเรียนต้องการเรียนรู้ มีพฤติกรรมสนับสนุนการเรียน เป็นกำลังใจสำคัญ เกื้อหนุนในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียน มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความรู้บุคลิกภาพ คุณธรรม เป็นผู้แสดงการยอมรับและชมเชย เอาใจใส่ตามบทบาทและหน้าที่ต่อการเรียนรู้และ พฤติกรรมต่างๆ ของนักเรียนอีกทั้งยังสอดคล้องกับ น้ำผึ้ง จันทะสิงห์ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบ่อทอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ของ ผู้ปกครองเนื่องจากผู้ปกครองได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาต่อบุตรหลานของตน จึงได้มีการ ส่งเสริมการเรียนของนักเรียนไม่ว่าจะเป็นการจัดหาอุปกรณ์การเรียนให้กับนักเรียน การสอนอ่านทำ การบ้านที่บ้าน และคอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน ดังนั้นการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองจึงมี ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

7. องค์กรความรู้ใหม่

องค์กรความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นการเสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย เพื่อพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ 1)ด้านผู้เรียน 2)ด้านโรงเรียน 3)ด้านผู้สนับสนุนดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์กรความรู้จากการวิจัย

ด้านผู้เรียน ควรปลูกฝังทัศนคติ สร้างความมุ่งมั่น กำลังใจ แรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียน บาลีควรปลูกฝังให้นักเรียนมีอิทธิบาท 4ควรทดลองให้นักเรียนเรียนร่วมกันเป็นทีมเพื่อช่วยเหลือกัน ควรควบคุมดูแลการใช้สื่อของนักเรียนควรปรับปรุงหลักสูตรบาลีให้มีการเรียนพระไตรปิฎกควบคู่กับการเรียนหลักภาษา ควรมีการบูรณาการการสอนให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติม นักเรียนควรเตรียมตัว อ่านหนังสือก่อนเข้าเรียนควรมีการอบรมแนะนำการอยู่ร่วมกัน การวางตัวกับผู้อื่น ทั้งเพื่อน ครู พระ พี่เลี้ยงและคนรอบข้าง

ด้านโรงเรียน ด้านครู ควรจัดให้มีการอบรมครูในด้านต่างๆ เพิ่มเติม เช่น จิตวิทยาการเลี้ยงเด็ก การผลิตสื่อ การใช้สื่อ เป็นต้น ควรคัดเลือกครูที่เก่งและมีจิตวิทยาในการสอน ควรมีสวัสดิการที่เหมาะสมให้ครู ครูควรพร้อมพัฒนาตนเองเสมอ ควรให้เวลาครูได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง ควรสนับสนุนอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัยให้ครู ควรมีระบบประเมินครู ควรให้ครูได้ศึกษาดูงานสำนักเรียนที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาพัฒนา

ด้านผู้บริหาร ควรทุ่มเทงบประมาณส่วนใหญ่อเพื่อพัฒนาการศึกษา ควรสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคลากรทางการศึกษาทุก ๆ ฝ่าย ควรแบ่งหน้าที่บุคลากรแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน ไม่ก้าวร้าวจับผิดซึ่งกันและกัน ควรสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรทางการศึกษามุ่งมั่น รักการทำงาน และรักการพัฒนาตนเอง ควรหมั่นประชุมเนื่องนิত্য เพื่อให้ทุกฝ่ายทราบความคืบหน้าและการเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียน ควรช่วยเหลืองานสำนักเรียนอื่น ๆ เพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ด้านสภาพแวดล้อม ควรจัดห้องเรียนอยู่ชั้นเดียวกันเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียน ห้องเรียนควรสะอาด ไม่รกรุงรัง ไม่มีเสียงรบกวน ควรมีอุปกรณ์การเรียนในห้องเรียนครบถ้วนและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

ด้านผู้สนับสนุน ควรมีผู้ดูแลนักเรียนช่วงอ่านหนังสือที่หมุกุญ้อย่างใกล้ชิด ควรเพิ่มช่องทางการสอบถามหลังเลิกเรียนเพื่อให้นักเรียนกล้าถามปัญหา เช่น มีกล่องใส่คำถาม, ส่งคำถามผ่านช่องทางออนไลน์ ควรจัดให้มีการติว หรือเรียนพิเศษเพิ่มเติมให้นักเรียนที่สนใจและเรียนไม่เข้าใจ ควรให้กำลังใจ ไม่ซ้ำเติม ไม่ทอดทิ้งนักเรียนที่สอบไม่ผ่าน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน พบว่าแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี ควรนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางในเชิงนโยบายว่า ควรพัฒนาปัจจัยทั้งด้านผู้เรียน ด้านโรงเรียน ด้านผู้สนับสนุนให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาบาลีตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านผู้เรียนมีสภาพปัญหาพฤติกรรมเรียนมาก ด้านโรงเรียนแบ่งออกเป็น 1)ด้านครู มีสภาพปัญหาพฤติกรรมการสอนของครูมาก 2)ด้านผู้บริหาร มีสภาพปัญหาการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารมาก 3)ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน มีสภาพปัญหาห้องเรียนไม่มีสิ่งรบกวน เช่น เสียง กลิ่น คิว้น ฝุ่น ฯลฯ มาก และด้านผู้สนับสนุน มีสภาพปัญหาดูแลเอาใจใส่การทำกรบ้านและการอ่านหนังสือหลังเลิกเรียนเป็นประจำมาก ดังนั้นมีข้อเสนอแนะดังนี้ (1) สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาภาษาบาลี (2) พัฒนาศูนย์กลางทางการศึกษาด้วยการจัดอบรม และส่งเสริมทักษะด้านต่างๆ (3) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่ เหมาะกับการเรียนการสอน (4) มีระบบดูแลเอาใจใส่การอ่านหนังสือของนักเรียนหลังเลิกเรียนเป็นประจำ

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลี สำนักเรียนดีเด่นหนกลาง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธรรมกาย จะเห็นว่าการศึกษาวิจัยได้เห็นแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลีที่

สำคัญจากการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน โดยได้นำมาเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- 1) คว้าศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบาลีให้ครอบคลุมในโรงเรียนอื่น
- 2) คว้าวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับการเรียนวิชาอื่น

9. บรรณานุกรม

- กนกภรณ์ เทสินทโชติ.(2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จรัสโฉม ศิริรัตน์.(2559). ปัญหาการติดต่อสื่อสารของบุคลากรในองค์กร: กรณีศึกษาสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.วารสารบรรณศาสตร์ มศว. 9(1).20-22.
- ชลดา ชลสวัสดิ์. (2555). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงและต่ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). หลักการบริหารจัดการชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นคร เหมนาถ. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- น้ำผึ้ง จันทะสิงห์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุศรินทร์ มังกรแก้ว. (2553). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนมาลาสวรรค์พิทยา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พ.โพธิ์ทพพะ. (2533). มาตรฐานบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนกันเอะ. มิตรครู. 32(1). 33-35.
- พรจันทร์ โพธินาถ. (2554). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรพรรณ แก้วฝ้าย. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยชันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ). (2545). การคณะสงฆ์และการพระศาสนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2564. จาก <https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>.
- ภูวดล แก้วมณี. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สาธิต วิมลคุณารักษ์ และประยงค์ เนาวบุตร. (2546). ประสบการณ์วิชาชีพประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการบริหารศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สิทธิพันธ์ ชูชื่น.(2556).การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนฝ่ายการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุทธิพงษ์ นามเกิด. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุรวีทย์ พลมณี. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี. (2555). พฤติกรรมและการสื่อสารภายในองค์กร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิทธิศักดิ์ ศิริจันทร์ และพิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ. (2562). ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. 13(1). 142-156.
- Iritani B. J., Cho H., Rusakaniko S., Mapfumo J., Hartman S., &Hallfors D. (2016). Educational outcomes for orphan girls in Rural Zimbabwe: Effects of a school support intervention. *Health Care Women Int.* 37(3). 301-322.
- Park JH, Lee E, Bae SH. (2010). Factors Influencing Learning Achievement of Nursing Students in E-Learning. *Journal of Korean Academy of Nursing.* 40(2). 182-190.